

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. d)

Chimie anorganică

Test 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TETEL

(30 punct)

A. Tétel

Olvassa el az alábbi állításokat! Ha úgy gondolja, hogy az állítás igaz, írja a vizsgalagra a kijelentés sorszámát és az I betűt. Ha úgy gondolja, hogy hamis, írja a vizsgalagra a kijelentés sorszámát és a H betűt.

1. A ${}^3_1\text{H}$ atom magtöltése +1.
2. A vízmolekulák között kovalens kötések alakulnak ki.
3. A bróm nemfémesebb jellegű, mint a klór.
4. A vizes oldatban részlegesen ionizálódott savak, erős savak.
5. A Daniell elemben a sóhídon keresztül ionok vándorolnak.

10 pont

B. Tétel

Az alábbi kérdések esetén, írja a vizsgalagra a kérdés sorszámát és a helyes válasznak megfelelő betűt! Minden egyes kérdésnek egy helyes válasz felel meg.

1. Annak a kémiai elemnek a helye a periódusos rendszerben, amelynek atomjai $1s^22s^22p^6$ elektronkonfigurációjú, háromvegyértékű pozitív ionokat alkotnak:
  - a. 16 (VI A) csoport;
  - b. 18 (VIII A) csoport;
  - c. 3. periódus;
  - d. 2. periódus.
2. A nátriumklorid kristályrácsban, minden nátrium iont körülvesz:
  - a. egy klorid ion;
  - b. három klorid ion;
  - c. négy klorid ion;
  - d. hat klorid ion.
3. Az ammóniára vonatkozóan igaz kijelentés:
  - a. az ammónium ion konjugált bázisa;
  - b. vizes oldatban erős bázis;
  - c. a lakmuszoldatot vörösre színezi;
  - d. vízben nem oldódik.
4. Az ólom akkumulátor anódja egy ólom rács, melynek hézagait kitölti:
  - a. PbSO_4 ;
  - b. H_2SO_4 ;
  - c. PbO_2 ;
  - d. Pb.
5. A nátriumklorid vízben való oldódásának folyamatában:
  - a. a víz dipólusai, a pozitív pólussal a nátrium ion fele orientálódnak;
  - b. a víz dipólusai, a negatív pólussal a klorid ion fele orientálódnak;
  - c. a nátrium ionok és a vízmolekulák között ion-dipólus kölcsönhatás alakul ki;
  - d. a klorid ionok és a vízmolekulák között dipólus-dipólus kölcsönhatás alakul ki.

10 pont

C. Tétel

Írja a vizsgalagra az **A** oszlopban előforduló reagensek sorszámát, társítva a **B** oszlopból a reakcióterméknek/reakciótermékeknek megfelelő betűvel. Az **A** oszlop minden egyes számának csak egyetlen betű felel meg a **B** oszlopból.

A	B
1. $\text{Na} + \text{Cl}_2$	a. FeCl_2
2. $\text{Fe} + \text{Cl}_2$	b. CuCl_2
3. $\text{Na} + \text{H}_2\text{O}$	c. $\text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$
4. $\text{Cu} + \text{Cl}_2$	d. NaCl
5. $\text{NaOH} + \text{HCl}$	e. $\text{NaOH} + \text{H}_2$
	f. FeCl_3

10 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

D. Tétel

- Adja meg a ${}^{65}_{30}\text{Zn}$ atom nukleáris összetételét (protonok, neutronok)! **2 pont**
- a.** Írja le annak az (E) elem atomjának az elektronkonfigurációját, amely a 2(L) elektronhéján három monoelektronos orbitált tartalmaz!
b. Jegyezze le az (E) elem helyét a periódusos rendszerben (periódus, csoport)! **4 pont**
- a.** Modellezze a magnézium atom ionizációs folyamatát! Használja a kémiai elem vegyjelét és pontokat az elektronok ábrázolására!
b. Jegyezze le a magnézium kémiai jellegét! **3 pont**
- a.** Modellezze a nitrogén molekulában a kémiai kötést, használja a kémiai elem vegyjelét és pontokat az elektronok ábrázolására!
b. Jegyezze le a nemkötő elektronpárok számát a nitrogén molekulában! **3 pont**
- a.** Írja le a Daniell elem anódján lejátszódó reakció egyenletét!
b. Adja meg a Daniell elem anódján lejátszódó folyamat típusát (oxidáció/redukció)! **3 pont**

E. Tétel

- A sósav reagál ólomdioxiddal. A reakció egyenlete:

Írja le az oxidációs illetve a redukciós folyamatok egyenleteit, amelyek végbemennek ebben a reakcióban! **2 pont**

- Jegyezze le az 1.pontban levő reakcióegyenlet sztöchiometriai együtthatóit! **1 pont**
- 200 g (S_1) nátriumhidroxid oldatra 120 g desztillált vizet töltenek. A keletkezett (S_2) oldat tömegszázalékos koncentrációja 25%.
a. Számolja ki a nátriumhidroxid tömegét, grammal kifejezve az (S_2) oldatban!
b. Határozza meg az (S_1) oldat tömegszázalékos koncentrációját! **4 pont**
- 10 mól káliumjodid mintát klórral kezelnek.
a. Írja le a klór és káliumjodid közötti reakció egyenletét!
b. Számolja ki a keletkezett só tömegét, grammal kifejezve, ha a reakció 90% hozammal ment végbe! **5 pont**
- 4 L térfogatú oldat 1,6 g nátriumhidroxidot tartalmaz. Határozza meg az oldat pH-ját! **3 pont**

Atomszámok: H-1; Mg-12; Cl- 17.

Atomtömegek: H-1; O- 16; Na- 23; Cl- 35,5; K- 39.

III. TÉTEL

(30 pont)

F. Tétel

1. a. Számolja ki a kalciumkarbonát bomlási reakciójának a $\Delta_r H^0$ entalpiaváltozását!

felhasználva a következő standard moláris képződési entalpiákat:

$$\Delta_f H^0_{\text{CaCO}_3(\text{sz})} = -1206 \text{ kJ/mol}, \Delta_f H^0_{\text{CaO}(\text{sz})} = -634,9 \text{ kJ/mol}, \Delta_f H^0_{\text{CO}_2(\text{g})} = -393,5 \text{ kJ/mol}.$$

b. Jegyezze le a reakció típusát, figyelembe véve a $\Delta_r H^0$ entalpiaváltozás értékét!

4 pont

2. Határozza meg a 14 g etén (C_2H_4) égésekor felszabaduló hő mennyiségét, kilojoulban kifejezve, ha 1 mól etén égésekor 1389 kJ hő szabadul fel!

2 pont

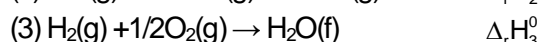
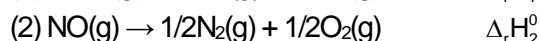
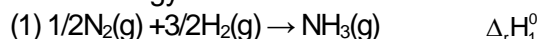
3. Határozza meg a 200 g víznek 10 °C-ról 60 °C-ra való felmelegítéséhez szükséges hő mennyiségét, kilojoulban kifejezve! Feltételezzük, hogy nincs hőveszteség.

2 pont

4. Alkalmazza Hess törvényét, hogy meghatározza a következő egyenlet által leírt reakció $\Delta_r H^0$ entalpiaváltozását!

felhasználva az alábbi termokémiai egyenleteket:

5 pont

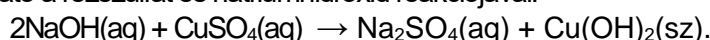
5. A metán (CH_4) és az acetilén (C_2H_2) üzemanyagként hasznát szénhidrogének. Jegyezze le a termodinamikai szempontból stabilabb szénhidrogén molekulaképletét! Használja standard moláris képződési entalpiákat:

$$\Delta_f H^0_{\text{CH}_4(\text{g})} = -74,8 \text{ kJ/mol}, \Delta_f H^0_{\text{C}_2\text{H}_2(\text{g})} = +227 \text{ kJ/mol}. \text{ Indokolja választát!}$$

2 pont

G. Tétel

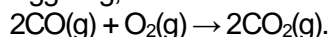
1. A rézhidroxid előállítható a rézszulfát és nátriumhidroxid reakciójával:

Jegyezze le a reakció típusát, figyelembe véve a lejátszódás sebességét!

1 pont

2. A szénmonoxid kék lánggal ég, a következő reakcióegyenletnek megfelelően:

Számolja ki 2 mól széndioxid keletkezéséhez felhasznált oxigén térfogatát, literben kifejezve, 27°C-on és 1 atm. nyomáson mérve!

3 pont

3. a. Számolja ki a normál hőmérsékleten és nyomáson mért 6,72 L ammóniában található molekulák számát!

b. Határozza meg a $3,6132 \cdot 10^{24}$ atomot tartalmazó széndioxid tömegét, grammban kifejezve!

4 pont

4. Határozza meg, hogy hányszor nő a reakció sebessége az $\text{A} + \text{B} \rightarrow \text{Termékek}$ típusú reakció esetén, ha ismertek az $n_A = 1$ és $n_B = 2$ részreakciórendek, valamint az (A) reagens koncentrációjának értéke állandó és a (B) reagens koncentrációjának értéke megduplázódik!

4 pont

5. a. Írja le a hidrogencianid sav vizes oldatában az ionizációs reakció egyenletét!

b. Jegyezze le a kémiai anyagfajta számát a hidrogencianid sav vizes oldatában!

3 pont

Atomtömegek: H- 1; C- 12; O- 16.

A víz fajhője: $c = 4,18 \text{ kJ} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.

Moláris gázállandó: $R = 0,082 \text{ L} \cdot \text{atm} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.

Avogadro féle szám: $N = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$.

Móltérfogat (normál körülmények): $V = 22,4 \text{ L} \cdot \text{mol}^{-1}$.